

TWENTSE Post

MAANDBLAD VOOR TWENTE

HET LANDSCHAP – DE STRUCTUUR
DE NATUUR – DE MENSEN – HET
LEVEN – DE CULTUUR – DE VOLKS-
TAAL – DE GESCHIEDENIS – DE GE-
BRUIKEN – DE STREEKBELANGEN
DE ALGEMENE ONTWIKKELING

Wrnd. Hfd. Red. J. W. M. Gigengack

NR. 7 JULI 1964 3^E JRG.

Uit de inhoud

- Weerwulve: pag. 2, 3
Havezate de Grimberg: pag. 5, 7
Hemel en Hel: pag. 9
Uit stad en streek: pag. 11

Redactie en Administr. TWENTSE POST
(waarin opgenomen tijdschrift Twenteland)
Beekstr. 51 Hengelo (O.) Tel. 17987
Bank: De Twentsche Bank N.V. Hengelo
Amsterdamsche Bank N.V. Hengelo
Postrekening: 820018 t.n.v. Twentse Post
Abonnements-prijs f 3.60 per jaargang
Losse nummers 35 cent per exemplaar

Advertentie-tarieven op aanvraag. Gehele of gedeeltelijke
overname van artikelen enz. zonder toestemming van de Uit-
geefster verboden. Alle publicaties blijven eigendom v.d. Uitg.

In de 16de en 17de eeuw waren de wolven in onze streken nog zo talrijk, dat de steden gemeenschappelijk wolvenjachten organiseerden en dat er in de weiden op algemene kosten wachters werden aangesteld om het vee tegen die roofdieren te beschermen. De 12de juni 1590 maken Ridderschap en Steden van Overijssel bekend, dat ieder „die een Wulff con ver-raschen ende met een roer ofte sunst ume brengen“, voor elke dode wolf vijftien carolusgulden kon krijgen, wat later werd verhoogd tot vijftiengulden,

echter slechts op vertoon van kop of vel. De 14de augustus 1675 verscheen een bekendmaking, waarbij voor het doden of vangen van een rekelwolf vijftig, van 'n moederwolf zestig en van een jonge wolf vijftien carolusgulden zouden worden betaald; (van Deinse, Katoen en Heide). Het jagen op wolven werd nog meer dan voorheen een lonende bezigheid. Sinds het midden der achttiende eeuw trachtte men ze vooral door wolfsklemmen te vangen. Nog lang heeft men in de boerschappen de trommels be-waard, waarmee men de wolven

uit hun schuilhoeken in de diepe, verraderlijk overdekte wolfskuilen joeg, zoals ze nog in 't Hegveld bij Buurse te zien moeten zijn; (J. R. W. Sinninghe, Overijselsch Sagenboek). Omtrent 1750 kwamen in Twente de laatste wolven voor in het oerbos van de „Dreeschichter-marke“, waar nu Langeveen en Manderveen liggen; (G. B. Vloed-beld, „Twenteland“ nr. 6 - 1961).

Gebleven zijn echter de sagen die ontstonden in de tijd, dat de wolf in Twente een veelvoorkomend roofdier was.

WEERWULVE

Wijd verbreid in Twente was het verhaal van de twee „ossens“. Op een avond, toen het vee uit de weide kwam, was de oude os daar niet bij. Het was een kloek en tam dier, dat ook zonder geleide de weg naar de stal wist te vinden. De oude os liet zich echter niet zien en toen de boer, die 's nachts de staldeur had opengelaten, de volgende morgen het dier nog niet aantrof, werd hij ongerust. Met een knuppel gewapend, ging hij met zijn buurman naar het weiland.

Wat zagen ze daar, in die verre hoek bij de hoge eik? De oude os hield met zijn horens een wolf gevangen, stijf tegen de boom gedrukt zodat hij niet slaan of bijten kon. Even maar duurde hun verbazing, dan sloegen ze verwoed met hun knuppels op de wolf los, tot hij dood neerlag.

Toen ze teruggekeerd waren op het erf gebeurde er nog iets veel wonderlijkers. Het dier stortte zich brullend van woede op de jonge os, die wegging met de kudde zonder de oude os in de strijd met de rover bij te staan, en doodde hem op de deel.

- o -

In Usselo treft men de boerenplaats „de Berg“ aan. Hier zou het huis te Usselo gestaan hebben, waar een zekere heer Sernjago

zou hebben gewoond. „Werkelijk wordt in een gerechtelijk stuk van omstreeks 1590 Bernhard Sernjago de Callenfels genoemd en in 1611 vindt men dien naam terug in het Lonneker Markenboek. Waarschijnlijk was hij een Italiaan, die deel uitmaakt van de Spaansche bezetting van Oldenzaal, en die, gehuwd met een jonkvrouw van Scheven, eigenaar van vele Twen'sche hoeven was geworden.“ Over hem is het volgende verhaal bekend:

Eens was een Frans edelman bij heer Sernjago te gast. Op een wintermorgen reden ze het Buurse veld in. Reeds vrij ver van huis zagen ze een troep hongerige wolven, die op hen afkwamen; ze wendden de teugels en reden spoorsslags naar de Berg terug. Het mocht Sernjago gelukken met paard en al over het staketsel te springen; de Fransman wilde hem volgen, toen zijn paard struikelde. Met grote moeite klauterde hij over de omheining, maar 't paard werd door de wolven verscheurd; (Driem. Bladen, XXI, 62-63).

- o -

Van het „Gilhuusken“, een boerderij bij de kerk van Usselo, wordt verteld, dat daar eens een kind dat bij het huis in het bos speelde, een nest vond met een diertje erin. Hij pakte het op en bracht het

naar zijn moeder: „Kiek es moor, wat 'n mooi hōndken.“ Vol schrik zag de moeder, dat het hondje een jonge wolf was; (van Deinse, Katoen en Heide).

- o -

Cato Elderink (*1871 - †1941) vertelt in haar boek „Oet et laand van Aleer“: „Noch dech mi-j (heugt me), woo wi-j bi-j de mōlle in 'n tweedoonkren (in de schemering) spōlden en woo 't oons daorbi-j mangs growwelen kon, as wi-j meenden: misschieen hef 'nen wolf of ne heks zik hier 't lēven bewaard. Dan zungen wi-j nog zoonder schrik:

„Wi-j wollen ees noa 'n Mooien
[Hagengoarn goan
En halen nen pot vol knollen.
Doo kwam oons door nen wolf te-
[meut,
Dee beet oons in de beene!
Wat hadden wi-j doo, wat hadden
[wi-j doo?
Wi-j hadden kapotte beene.
Wolf, wolf kom meer oet.“

(Met Hagengoarn is een gedeelte der Zuiderhage te Enschede bedoeld. De heer van Deinse merkt op, dat hier vroeger 't rijmwoord „bollen“ stond, dat nog in plat-Westfaals voor benen wordt ge-bezigd.)

Genoemde Cato Elderink vertelt in hetzelfde boek: „Op de Hölterhof, kort bij 't Aamsveen op de „de Pruische grèns“ stierven de bewoners aan de zwarte dood; (de pest). Toen na jaar en dag een mensenkind nieuwsgierig de vervallen Hof bezocht, sloeg het de schrik om het hart:

„Door! Schrik sleet em um 't hært,
[hee heurt
woo in de bedstee zik zachte wat
[reurt.
Lèft hier nog wat? Is hier nog
[wel?
Door spreenk 't em vuurbi-j en
[jach oaver de del.
De wolvin, de wolvin, dee heerscht
[op 'n Hof.
In de bedstee wörp ze de welpen
[of.”

- o -

Verschillende namen, als 't Wolfhuis in Ambt Almelo en de Wolvenkamp in Lonneker - namen die stellig honderden jaren oud zijn - herinneren nog aan de hier vroeger inheemse wolf. In het *Schattingsregister van Twente van 1475* treffen we boerderijnamen aan als Wulferding to Gheesterne (thans Wulferink in Geesteren), Wulffeler to Dulre (thans Wolffer te Dulder) en Wulffekate to Bechem (thans Wolfkate te Beckum, in welke omgeving we ook de idyllische Wolfkateweg vinden).

- o -

Onder de volksvertellingen over wolven namen de weerwolfverhalen de belangrijkste plaats in. Een weerwolf (samengesteld uit wolf en een Oudgermaans woord wer, dat man betekent) is volgens een algemeen verbreid volksgeloof een man, die in staat is de gedaante van een wolf aan te nemen. Het geloof is algemeen verbreid, reeds de Grieken spraken van de *lykanthropie*, die daarin bestond, dat de lijder 's nachts rondliep en als een wolf hilde, en de Romeinen spraken van *versipelles* als van mensen, die zich in wolven konden veranderen. De weerwolf wordt genoemd in de *Bucolica*, de beschrijving van 't boerenleven, van de Latijnse dichter Vergilius, 39 v.

Chr. Vooral echter in de Germaanse mythologie en de middeleeuwse literatuur vindt men tal van weerwolfverhalen, die ons zijn overgeleverd uit de heksenprocessen der 16de en 17de eeuw. Geloven we „*Winkler Prins encyclopaedie*“ 1954, dan is in Nederland en Vlaanderen het geloof in de weerwolf nog altijd niet geheel verdwenen. We lezen hierin ook, dat „dit geloof uit psychische afwijkingen verklaard moet worden, voor een ander deel hangt het samen met het geloof aan demonen: de mensen die zich in dierenhuiden huldten, om demonen uit te beelden, verkeerden in de overtuiging, dat zij inderdaad in een dier veranderd waren.“ - Moeten we in dit licht soms het vonnis zien, dat in 1643 door de rechter van Oldenzaal uitgesproken werd tegen drie knechts uit Volthe, die „teeghens verbod met een vossenvel gelopen“ hadden?

K. ter Laa. in „*Folkloristisch Woordenboek*“ schrijft: „Weerwolf is man-wolf, een man, die zich in een wolf veranderen kon of moest, zoals een vrouw een heks worden kon. Wanneer de jager zulk een wolf trof, dan kwam uit, wie de weerwolf was; die lag dan gewond te bed. De man, die voor weerwolf liep, had van de Duivel een haren riem ontvangen, ook wel een zwart wambuis. Als men die gordel of dat kledingstuk machtig kon worden en verbrandde, dan leed tijdens dat verbranden de man verschrikkelijke pijnen, doch daarna was hij verlost.

Volgens de overlevering was er altijd één weerwolf bij, als een vader zeven zonen had. Ook mannen met samengegroeide wenkbrauwen waren voorbestemd tot weerwolven. Overigens kon men ook vrijwillig weerwolf worden door een verbond met de Duivel.

De weerwolf is een vorm van het animisme. Hij komt voor bij alle Indogermaanse volken, in het bijzonder bij de Slaven.”

In zijn *Essays*, blz. 83, zegt dr. Schrijnen, dat de ziel tijdelijk het lichaam verlaat als weerwolf. Oorspronkelijk geschiedde de verandering door het aanleggen van een wolfshuid of op z'n minst van een wolfsgordel.

Men kan hem bezweren door een streep over de weg te trekken en te zeggen: Als je van God bent, kom dan nader!

Hij kan alleen geschoten worden met een zilveren kogel, liefst van *erfzilver*.

Een weerwolf kan geen kwaad meer doen, als men hem bij zijn naam noemt: dan moet hij ook zijn menselijke gedaante weer aannemen.

Een weerwolf, met vurige ogen en opgeborstelde haren, staat op het kerkhof van Nordhorn (Bentheim) te schildwacht; hij neemt de gedaante van een konijn of tortelduif aan; (*Drie Podagrissen I, 7*).

De weerwolf (hierover bestaat in de literatuur overeenstemming) is dus een man, die 's nachts zijn weerwolfsriem of -huid omdoet, en dan op slag in een wolf verandert.

J. R. W. Sinninghe in *Overijselsch Sagenboek* schrijft:

„De oude Ootmarsumse Weg werd vroeger onveilig gemaakt door een weerwolf. Toen men er eindelijk in geslaagd was 't dier te doden, bleek het een jood uit Oldenzaal te zijn.

Bij de vroegere boerderij Kalheupink (Lossen) heeft ook menigeen te middernacht een weerwolf ontmoet. Sinds er een landgoed in de plaats van de oude hoeve is gekomen en er een park is aangelegd, hoort men er niet meer over spreken.”

Meester G. B. Vloedveld - bekend met 't oude Twentse volksgeloof - laat ons in Twenteland (n 6, 1961) op onvergetelijke wijze kennis maken met de Twentse verbeeldingswereld rondom de weerwulve:

„Algemeen in Twente was vroeger het geleuf an weerwulve. Dit wadden meansen, dee zik in nen wolf verannerd hadden. Daortoo smeren ze eerst het lichaam in met zalve en hungen zik een wolfsvel um.

Zoonder zalve gung het ook, zölfs wa tegen wil en dank. Der was ees nen boer, den zik, naor hee meanen, nen leren reem um deu, um de bokse oop te hooln. Oop slag veranneren de man in nen weerwolf. (*Vervolg op pag. 5*)

enschede

Voor herenkleding
het beste bij **Besters**

Van Loenshof 12, Enschede

TELEVISIE
*
HOOR
APPARATEN
*
RADIO

Blijvende service!

Jan LANGKAMP
LANGSTR. 52 TEL. 4695 ENSCHEDE

Fijnhout- en Triplexhandel
Fa. W. LANGE
Spelbergsweg 37, Tel. 4538
levert: Fijnhout, Triplex, Hard- en
zachtbaard, Vlas- en spaanplaat enz.

FOTO-FILMBEDRIJ Van Loenshof 10
Tel. 5271
Globe Filiaal:
Ollemolen-
singel 37
Tel. 6118

Gramofoonplaten Pick-Ups

SPECIAALZAAK Nieuwstr. 57 Tel.
3909 Hengelo O.
RADIOKO C. F. Klaarstr. 28
Tel. 4863 Enschede

Jan Stokkentre
Oude Metalen
Enschede

de „Twentse Post”

staat voortdurend op de bres voor de belangen
van de kultuur in deze streken

en „CO-OP OOST”

staat voortdurend op de bres voor de belangen
van de consument. Ook voor Uw belangen en
die van Uw gezin

„Co-op Oost”

met vestigingen in geheel Twente
en in de Gelderse Achterhoek.

Kruidenierswaren - vlees - brood - banket - textiel - schoenen - kleding - brandstoffen - huish. art. enz

Voor betere schoenen Rommelaar

VAN LOENSHOF 31

SALON *Neurink*

v.h. H. J. v. d. VEER

Dames-salon en Parfumerie
Haaksbergerstraat Enschede Tel. 2876

A.v.d. Leest Radio Enschede Televisie

Radio onderdelen - Electrotechnische artikelen
Erkend reparateur en installateur
OLDENZAALSESTRAAT 39 — TEL. 10688

Voor
medaille,
krans, tak
of beker: bij ons slaagt u zeker
Ripperdastraat 2a, Enschede

Motor defect?
naar **JULO**
direct !!!

Pymontstraat 15 - 19
ENSCHDE

Wij leveren en reviseren HAND-
en MOTORGAGONMAAIERS
Gereedschapsliprij
H. v. d. MEER & Zn. - Enschede
Bleekerstraat 18

Machinefabriek ARENS & Zn

tandwielen
Perikweg 52

Uit
voor-
raad
lever-
baar: BETONTEGELS, BETON-
SCHUTTINGEN, BETON-
PUTROOSTERS ENZ.

Bimsbetondakplaten, Keerwanden
Fa. J. H. Schuurink Binnenhaven 116
Telefoon: 3009

ADOLFS & PENNINK

de boekhandel t.o. 't postkantoor
studieboeken
pocketbooks - romans

Biej 's leavens wit en 's leavens zwat
sprek aait 'n bleumke nög tot 't hart

BLOEMEN-
MAGAZIJN *«Corona»*
HENGELOSESTRAAT 156 - TELEFOON 3238

S. TEN CATE STAALHARDERIJ

Hessenweg 1 - 9 - Tel. 5413

MINTEX - REMDIENST

Dr. Benthemstr. 35 - Tel. 5418

Coöp. Melkinrichting
LONNEKER-
producten zijn beter!

Ook
Uw
adres *H. Zwier*
DAMES KAPSALON

Lipperkerkstr. 129 — Tel. 8159

voor goeie schoenen
bekend

Heng.str. 16 — Oldenz.str. 93 — v. Loenshof 5

WEERWULVE

(Vervolg van pagina 3)

Nen boer oet de Lutte was ees 'n maol met 't wief naor de brulfte wes en dow ze 's aowens laat oop 't hoes an gungen, goesken 'n reagen oet de loch. Um de witte mus te spaoren, sleug de vrouw eeren rok aower 'n kop, zo daj eeren baojen onderrok konnen zeen.

Zo gung 't aower 'n pad, de vrouw vuuroop, de boer achter eer an. Daor veult de vrouw, dat eer wat an den baojen rok zit te trekken. „Wat hes dow toch?” vrög ze en kik um. Mien zeel nog too, nen griezen wolf lop eer oop de schit-hakken en bit in 't rok.

't Meanske schreeuwen 't oet van veraltereerdheid en angs, zee hung 't verloop oet, al wat 'thalen kon. En dow ze, hechend nao 'n aom, in hoes kwam, zat eeren man bieje 'n heerd. Zee vertöl hem, wat eer onderweggens was passeerd, mer hee zea daor nich völ oop en leut zik ook nich oet, hoo hee zo gaauw in de kökken was ekömmen.

's Andersmorgens, dow de boer oet 't ber kwam en nen proem tebak achter de kiw stoppen, zag de vrouw, dat e roo wollen dräo tusken de taane har zitten. Now begreep ze 't wa: eeren Dieks was gisteraowend in nen weerwolf verannerd.

Wel in nen weerwolf verannerd was, kon nog wa wier „de weg wierum” gaon, n.l. wanneer hee bieje zienen naam wör reupen.

Zo veuren ees 'n maol nen knech van 't tichelweark met ne vracht steene naor Ensche, dow hem kot bieje stad nen wolf oop de hoed völ. Net allees of 't zienen be-waarengel hem ingaf, rop de knech: „Mien zeel, Graads, zins doew dat?” Floep was den wolf vot en daor stun Graads lebennig vuur hem!

Tot zover meester Vloedbeld uit Almelo. De heer J. Wilmlink uit Hengelo, die deze maand op verzoek van de Twentse Post bij diverse Twentse boeren naar de weerwolf heeft geïnformeerd, bracht ons het volgende verslag uit. (Zie pag. 11)

SCHONE BEZITTING IN 1821 VERDWENEN

havezate „de Grimberg”

Op 4 juli j.l. brachten de leden van de Vereniging Oudheidkamer „Twente” een bezoek aan de opgraving ter plaatse van de verdwenen havezate Grimberg bij Rijssen. De excursie stond onder leiding van de heren D. Jordaan JGHzn uit Haaksbergen en drs A. L. Hulshoff uit Enschede, welke laatste de leiding heeft van de belangrijke opgraving.

Over de vroegste geschiedenis van de havezate Grimberg is thans meer bekend dan van enig andere havezate in Twente.

De hoeve Grimberghe wordt het eerst genoemd in het testament van Egbert I, heer van Almelo, d.d. 4 juni 1297 en wordt toegewezen aan diens gemalin Mechteld van Lymborch, hetzelfde geslacht waaruit de huidige graven van Limburg-Stirum afstammen.

Twee zoons van dit echtpaar komen voor onder de naam van de Grimberg. De oudste Dirk van de Grimberg wordt ambtenaar van de Sallandse goederen der Abdy Essen. Diens jongere broer Egbert van den Grimberg erft kennelijk van zijn moeder de Grimberg en is mogelijk de bouwer van het eerste kasteel, dat thans wordt opgegraven. Egbert van den Grimberg komt voor van 1341-1349. Opvolger is zijn zoon Egbert II van de Grimberg. Het zijn de zonen van diens dochter Egberta van de Grimberg, gehuwd met Gert van de Tije, n.l. Derck en Seyno van Thijs, die in 1475 de Grimberg verkopen aan Otto van den Rutenborch. In deze koopovereenkomst staat dat „hues to Grymberghe mit den Veer ende mit den vrede”, waaronder men dient te verstaan het kasteel met de „donjon” en

het bekende (nog bestaande) veer over de Regge. Ook het erve en goed de Oosterhoff met de halve waar is onder deze overeenkomst begrepen. Dit is de huidige, helaas in verval zijnde, havezate de Oosterhof bij Rijssen.

De Grimberg was een onderleen van de Heren van Almelo, die er weer mede beleend werden door de Bisschoppen van Utrecht.

In 1490 en 1498 werd het kasteel vruchteloos beleerd door Hendrik van Wisch c.s., die met niet minder dan 4000 soldaten in Twente ingevallen waren.

Als ca. 1524 de laatste van den Rutenborch komt te overlijden ontstaat er een erfenisstrijd, die beslecht wordt als in 1550 Jasper Scheele (de latere Scheele's van Weleveld) er mee beleend wordt. Door huwelijk komt het aan het geslacht van Voerst tot Beerse, in de 80 jarige oorlog en wel in 1575: Johan van Voerst gehuwd met Hermanna Mulert. Dit echtpaar beleeft de eerste tijd geen genoeg van dit bezit. (Johan van Voerst is Drost van Twente). In 1582 hadden Staatse soldaten uit Goor het huis bezet en was het geen wonder dat in 1583/4 het door Koningskrijgsvolk werd verbrand en de huisvrouw gevangen gezet in Lochem. Haar man, de Drost van Twente, viel later in Spaanse handen en werd gevangen gezet op kasteel Blijenbeek in Limburg.

Tot 1779 blijft het kasteel in het bezit van het geslacht van Voorst wier wapen, een zgn. gedeeld wapen, bestaande uit een halve roos (afkomstig van de heren van den Grimberg, die het overgenomen hebben van hun moeder Mechteld van Limburg) en drie dwarsbalken beladen met zes ruiten; (Almelo).

Hengelo

Wagenaar
Brinkstraat
Hengelo
HET HUIS VOOR EXCLUSIEVE DAMESKLEDING

Het beste adres voor:
**GEDISTILLEERD, WIJN, BIER,
LIKEUR, LIMONADE**
Fa. Jac. Krabbenbos
Molenstraat 18

Haarden en Kachels
A.H. Knoef
OLDENZAALSTRAAT 16
HENGELO
Gereedschappen, IJzerwaren, Huish. art.

BLOEMENMAGAZIJN
K. Hunia & Zn.
Tuindorpstraat 38 — Brinkstraat 1a

Ruischer en Hartgers
Veur elektrische apparaten
Radio en Televisie
Drienerstraat 4 - Tel. 14878 - Hengelo

de Bokdams
VOOR
DANSLES
Drienerstraat 37

BOERENLEENBANK
Hengelo (O.)
verzorgt alle bankzaken
Parallelweg L.S. Telefoon 7366

H. J. Krakkers
AANNEMERSBEDRIJF
Tel. Hengelo 2964
Nieuwbouw, Onderhoud- en Betonwerken

Bult's Slagerij
VOOR VLEES
EN VLEESWAREN
WEEMENSTR. 12, TEL. 2752

PORTJE

Deldenerstraat 8
Hengelo (O.)

Fotobureau ter Horst

RECLAME- INDUSTRIE- MODE-
en ESTHETISCHE FOTOGRAFIE
GOUDSBLOEMPAD 2
Hengelo (O.) Tel. 19690

N.V.
out-
bewerking
ENGELO

Interieurspecialisten
Chopinstraat 11 — Tel. 3798
Econ. Dir. J. M. Prinsen
Chopinstraat 12 — Tel. 3798

VERSTEEG's veearve
veur hoese en eearve
Molenstraat 20
Hengelo (O.) — Tel. 2207

Bonneterie SPECIAAL-
ZAAK:
Blouses - Rokken - Vesten
Molenstr. 5, Tel. 7382, Hengelo

N.V. Automobielfabriek

BLEEKER

● OPEL
● CHEVROLET
● OLDSMOBILE
TELEFOON 2623-4500 HENGELO

● MEUBELN
● TAPIJEN
● BEDDEN
Van Dijk voor de moderne
woninginrichting!!
MARKTSTR. 15

DAMES-, HEREN-,
KINDER-PYAMA'S
EN -ONDERGOED,
SCHORTEN, ENZ.
Altijd goedkoop

MORSINK
SOLASPECIALZAAK
Servisen

Weemenstraat en Kotmansweg

Automobielfabriek
Van Laar
en
Feijten

Enschedeesestraat 127 - Tel. 3983 - Hengelo
DAF

Automobielfabriek

ERNÉ
Deldenstr. 42
Tel. 2120
vanaf:
f 3799
FIAT 500

Empo-Humber-Vestingrijwielen
Rijwielhandel en Reparatieinrichting
v. Merksteijn
Tuindorpstr. 18-20, HENGELO

Meubelen — Tapijten
Gordijnen — Bedden

Morsinkhof
ENSCHDESESTR. 16

Een VAKKUNDIG adres voor:
Gasconvectoren, Haarden, Electro-
en Sanitair
H. TER BRAAK
Bornsestraat 24 Tel. 16137

AUTOMOBIELBEDRIJF
W. Noordegraaf
Oldenzaalsestr. 19 - Tel. 4444 - Hengelo (O.)
off. FORD dealer

RIJSSSEN

*Schone bezitting
in 1821 verdwenen*

HAVEZATE DE GRIMBERG

(vervolg van pag. 5)

De weduwe van Peter Willem van Voerst tot Grimberg, Isabella Johanna Bentinck tot Bevervoo-de-Hoyckinck, hertrouwde met de Zutphense burgemeester Frederik Benjamin Baron van der Capellen tot Rijsselt, verkoopt de Grimberg in 1779 aan de heer de Vaillant en diens vrouw Baronesse van Imhoff te Zwolle. Hunne erfgenamen verkopen reeds na zeven jaar per publieke veiling „Het overste huis en havezate de Grimberg, met de bouw en orange huizen en hoven, voorzien met verscheidene private en publicque Visscherijen (nu nog aanwezig) en regt van verschrijving in de Provincie Overijssel en Leenkamer, twee zesde stemmen in de Collatie van de Predikant en Koster te Rijssen, moderne dubbele Bank (nog aanwezig) en Grafkelder in de kerk aldaar, voorts met de halve Erfmarkerichtersplaats van de Boerschap Notter en Zuna enz., zijnde dit voorzeide Overste Huis hegt en sterk, verdeeld in een menigte Beneden-, daaronder een zeer groote zaal en eetzaal en Bovenkamers, meeste alle fraay behangen, en voor eenige jaren naar de beste smaak veranderd en verbeterd, omringd met een brede gragt, gelijk ook de daarbuiten liggende hoven met een tweede gragt omringd zijn, waarin een fraaie vijver of kom met goud en zilver visjes en daarbij gelegen vermaakelijk Engelsch Bosjen, voorts de navolgende Erven en Catersteden.... allen wel gesitueerd gelegen aan de met schuiten bevaaren wordende rivier de Aa tusschen Rijssen en Almelo, zijnde in alle opzigten zeer vermakelijk, onder anderen met eene dagelijks daar doorgaande Passage van Postwagen en andere rijtuigen.....

Koper van deze zeer fraaie bedoe-ning werd de kapitein Jan Zeger Sloet, die ook reeds eigenaar was van de havezathe de Bellinckhof bij Almelo.

In September 1802 zet Sloet in de courant een advertentie waarbij hij de Grimberg weer te koop aanbiedt.

Koper wordt een zekere Ludwig Eberhard Friedrich Nehrkorn. Een romantische figuur. In 1749 in het Brunswijkse geboren trekt hij als timmermansgezel naar het toenmalige rijke Holland om werk te vinden en komt als knecht bij de timmerman Maarten Peddemors te Rijssen.

Peddemors neemt 'n timmermanszaak in Amsterdam over en de knecht gaat met hem mee. Deze ontwikkelt zich daar tot architect en werd in 1794 stadsarchitect van Parimaribo, waar hij in 1796 in het huwelijk trad met een weduwe uit Oldenburg afkomstig. Als vermogend man keerde hij in 1797 terug naar Nederland. Als weduwnaar kocht hij het kasteel met 300 bunder voor f 50.000 en voor f 7.000 het Rijssense veer. In 1804 hertrouwde hij met Helena Brouwer uit den Ham. Hij had voor een gedeelte het collatierecht (recht tot beroeping) van een predikant te Rijssen. Het was door zijn toedoen dat de zoon van zijn leermeester Peddemors tot predikant te Rijssen werd beroepen.

In 1812 overleed Nehrkorn. Zijn zoon Carl Friedrich woonde elders en het gehele kasteel verviel. In 1821 was het verdwenen.

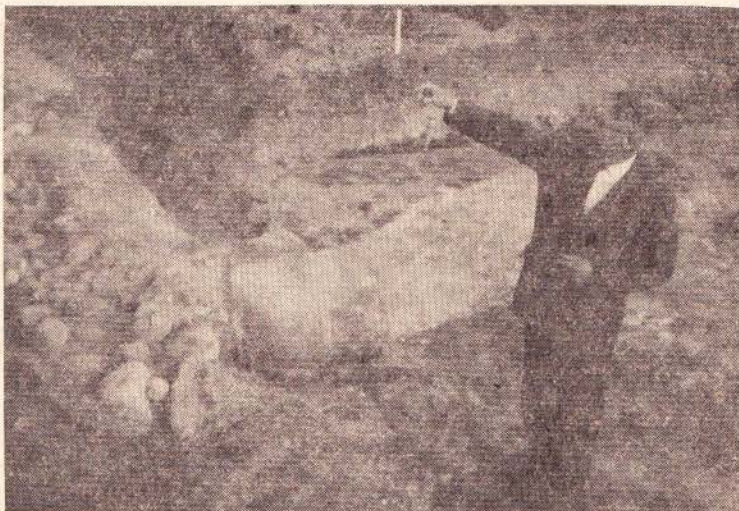
Het werd verkocht aan de heer Henny te Velp, die het in de tweede helft der vorige eeuw verkocht aan de heer Auke ter Horst te Rijssen.

Van deze schone bezitting resten, behalve de grachten, visvijvers en het hout, nog alleen enkele zandstenen bouwfragmenten, o.a. de poort van de huidige bezitting, ongetwijfeld de deuromlijsting en enkele kleinere fragmenten ingemetseld in de huidige villa.

Vorig jaar is drs A. L. Hulshoff met leerlingen van de rk HTS te Hengelo begonnen proefsleuven te graven, welke thans nog gedeeltelijk aanwezig zijn. Daarbij stuitte men op enkele Middeleeuwse funderingen, bestaande uit zwerfkeien en kloostermoppen. Eind juni van dit jaar werd onder leiding van de heer Hulshoff begonnen met het uitgraven van het bewuste terrein tot 2 m. onder het maaiveld. De gemeente Wierden stelde daartoe een kleine grijper beschikbaar. Steun van overheidswege voor dit belangwekkend onderzoek blijft in de naaste toekomst van essentiële betekenis.

De heer Hulshoff is er inmiddels in geslaagd de sporen van de oorspronkelijke aanleg van het eerste kasteel Grimberg (vermoedelijk bouwheer Egbert van Limburg; 1341-1349) voor een belangrijk deel bloot te leggen. Ook de houten beschoeiing van de binnenste kasteelgracht kwam daarbij over een afstand van ca. 6 meter in het gezichtsveld. Uiteraard is het in 't huidig stadium van onderzoek nog niet mogelijk om definitieve conclusies te trekken uit deze opgraving. Wij hopen hier terzijner tijd dan ook nog op terug te komen.

Drs. A. L. Hulshoff, welke de leiding heeft van de belangrijke opgraving te Rijssen. Duidelijk zijn de zwerfkeien te zien, die als fundatie van de hier vroeger gelegen (Middeleeuwse) woontoren hebben gediend.

Hengelo
werk-
woon-
en
winkel-
stad

OMEGA
KWEKKEBOOM JUWELIERS
ENSCHDE
HENGELO

AHREND

Telgenflat Hengelo Tel. 7266
voor: Lichtdrukken, Foto-
copieën, bestekken.

BEHANG EN VERF

Fa. Wed. J. Walhof

Beekstr. 29 Hengelo

TOT KIJK IN DE

Bar „Twenty Seven“ 27

VOOR GEZELLIGHEID EN SFEER

Burgemeester Jansenplein 27 Telefoon (05400) 1 23 18 Hengelo (O.)

Een grote keuze SCHILDERIJEN
ETSEN
REPRODUCTIES

kunsthandel Prins

Marktstraat 21 - Tel. 145 - Hengelo - Wij verzorgen al Uw inlijstwerk

**Autosputinrichting
BEVELSBORG**

Ingericht met moderne AUTOSPUIT, en
MOFFELCABINE
BINNENHAVEN 68 TEL. 14432

**Automobiel-
bedrijf**

J. WARMINK

Hengelo Ov.

Ziet onze nieuwste
Austin-modellen

HOLLANDIA ondergoed
kousen, sokken, tricotages

H. J. BENNINK

Manufacturenhandel Industriestraat 88

Souveniers

VAN HENGELO EN TWENTE

H. Berger, Brinkstr.

Blaas eens
uit...

ga naar
de kapper

Alle parfumerie art.

**Gerrit
Wieffer**

Leeuwerikstr. 11

DIVERSE PLAATSEN

Wee rekken kan geet naar
zölfbediening
PARAAT

Glanerbrug: bieje TET-bushalte

In 'n lunchroom kôj lekker etten en dreerken

**Kopen bij de Spar
Is sparen bij de koop**

DENKT BIJ HET OPLOSSEN
VAN UW PROBLEMEN

RUIMTEVERWARMING
OOK AAN AARDGAS

Gem. Energiebedr. Rijssen

De speciaalzaak voor:

* KOFFERS
* LEDERWAREN
* GELMOK LEDERKLEDING
GROBBE - DENEKAMP

TEL. 456

Boerenleenbank
LANGEVEEN

Hoge rente voor al Uw ingelegde
SPAARGELDEN. Voordelige rente
voor credieten en voorschotten.

A. H. Bos

HENGELO (O.) TEL 13631

Aannemingsbedrijf

BOUW- EN BETONWERKEN

Specialisten in exclusieve Bouwwerken

Garage - Taxibedrijf
Marktstr. 18 Tel. 288

BORNE

TINSELBOER-JANSEN

Wilt ge werkelijk bromfietsgenot?
Koop dan een ZUNDAPP, BERINI
of SPARTA. Of een VELO-VAP,
een PHOENIX-SAXONETTE of
BATAVUS. Vol-automatisch, gas
geven en rijden. De beste brom-
fiets en de beste service.

Hemel en Hel

Duur alle tiden hen hebt de mensken dreumd van *nen hemmel oop eerde*, mer zo veer komp 't hier nich vuur *Jöddenhemmelvaort*. 't Is verstanniger um oop eer' zó te leawen, dat onze leewen Heer, aj *oophemmeld zint*, ow 'n *stieken in 'n hemmel* gif. Daj eerst 'n *scheppel zaand mut etten*, vuur *daj in 'n hemmel kunt kommen*, is ne zegswieze oet de tied, dow de leu nog brood bakken van mel, woe de kommieze zand duur hen hadden streij't; zuk mel was vri'j van aksiens, muj weten.

Al kon 'k ter 'n hemmel met verdeenen, dan gung ik nog nich in ne vliegmesien, zea de boer, dow stun der wier ne „vliegkamp” in de krante. Wat leu meent, daj 'n hemmel nog a makkelik verdeenen könt. „*Daor hei'j ow 'n hemmel met verdeend*”, zea de zeunige vrouw, dow har 'n naober eer 't laand bouw'd; dat was eer goedkoper, as betalen! De Schrif zeg: *Hemmel en eerde zölt vergaon*. Hier wödt met „hemmel” wisse bedoold 't oetspansel en wat daor bi'j heurt; *as dën hemmel invaalt, zint alle bonenstökke kapot*. Dan zoj ook nich meer onder 'n *bloten hemmel* kunnen slaopen.

De hel is ne plaatse, dee zoj ow wen vi'jand nog nich too wunsken. „*Loopt nao de hel!*” wödt toch wa lichveerig zeg, of slimmer nog: „*De duuvel zal ow gleunig duur de hel sleppen*.”

Toch dooj 'n good wark, aj enen, den oop de rolwage is kömnen, *de hel gleunig stokkert*, dat het: um in 't geweten pekkert. Veur is ter in de hel genog mer gen lech: *zo deuster as de hel*.

De duuvels kunt eer plezeer wal oop, behalve as 't reagent en de zonne schient, want dan is 't *kaarmse in de hel*. Dan zal 't er wa van gaon! Woe 't weust en „heet” too geet, daor is 't *ne hel*. Onze nationale voetballers weet met te praoten van *de hel van Deurne*. Non, dat zal daor nog wa metvallen. Ook in ne *tuffelnhel* is 't nog wal oet te hooln (daor wödt 's winters de tuffeln bewaard).

Duvels zint zwat, daorum zeg saotan: „*Soort bi'j soort*”, dow smee *e nen schossteenveager in de hel*.

Van nen rowmoos, den 't heulten Onze Vader bidt, wödt zeg: *Hee vlok alle duuvels oet de hel*.

„As ne Missie wödt heuln,” zeg de boer, *messelt ze ow eerst deep in de hel, mer later buurt ze ow ook nog wal in 'n hemmel*.” Dan geet 't ow, bi'j wieze van spreken, net as wanneer i'j naa koezenzeerte hebt; as ow 'n tannendokter dën koezen trökken hef, *kom i'j ook van de hel in 'n hemmel*.

In Almelo, bi'j de Loolee, hei'j 'n *Mennistenhemmel*, woer alleedaangs de rieke Mennistenbörgrers eere losthuuskes hadden.

(meester Vloedbeeld)

ENTER

ANTIEK EN MODERN

De tentoonstelling „Antiek uit Enter en hedendaagse Twentse kunst” - deze maand gehouden in de Herv. school ter plaatse, mag als eerste Enterse kunsttentoonstelling stellig geslaagd heten. In oude documenten, foto's, afbeeldingen en gebruiksvoorwerpen als boerenkasten enz. ging een brok verleden van Enter weer leven, terwijl Twentse kunstenaars voor een modern accent zorgden door hier hun werken tentoon te stellen. Jan Gierveld met een aantal opvallend goede stillevens, Berry Brugman met enkele schilderijen fel van kleur, gedurfd maar waarachtig, Rik Jager met een aantal door rechtlijnigheid en symbolische werking opvallende composities, Riemko Holtrop met wat kleinere werken waarin we deze kunstenaar gemakkelijk herkennen, glazenier Jan Schoenaker en beeldhouwster Janny Brugman-De Vries resp. met ontwerpen van glasinloodramen en beeldhouwwerken - kundig en fijn -, hebben het Enterse initiatief tot een gelukkige greep helpen maken.

Tubbergen met Vasse en Hezingen

Inlichtingen V.V.V. Tubbergen

Rustige, bosrijke omgeving

Eenvoudige en gemoedelijke bevolking

Lage pensioerprijzen en lage belastingen

Uit stad en streek

LOSSER

Veertig jaar Sint Maarten

Het folkloristisch feest, georganiseerd door de 40-jarige schuttersvereniging Sint Märten, is niet alleen een gebeurtenis geworden voor de leden, maar ook voor de inwoners van Losser, alsmede voor vele Twenten en talrijke vakantiegangers.

De heer S. Smit jr., die als ceremoniemeester optrad, opende 18 juli de receptie in hotel Smit. Hij memoreerde het ontstaan van de jubilerende vereniging. Reeds in 1921 begon een klein groepje mannen met vogelschieten. De burgemeester had als eis gesteld dat de vogel op een boeren erf zou worden geplaatst. Dat gebeurde in de Zoeke. Er werd geschoten van een hooizolder af. Vooraf moesten enkele pannen van 't dak worden gelicht....

De oprichting van de schuttersvereniging geschiedde in 1924. Er zijn wel eens tijden geweest dat de schutters minder werden gewaardeerd, maar zij kunnen er nu van overtuigd zijn dat de gemeenschap weer achter de vereniging staat, aldus de heer Smit.

Onder de vele sprekers bevond zich o.m. de burgemeester van Markelo, jhr. mr. A. J. de Beaufort, die sprak als voorzitter van de Federatie van folkloristische groepen. Hij noemde het schuttersfeest een belangrijk element in de folklore. De Losserse schuttersvereniging behoort tot de oudste verenigingen op dit gebied van ons land. Ook burgemeester Van de Sandt van Losser, ere-voorzitter van de schuttersvereniging, sprak waarderende woorden en bood namens 't gemeentebestuur en hemzelf geschenken aan onder couvert.

Zondag 19 juli trok een folkloristische optocht door Losser en vonden de wedstrijden om het keizerschap van Twente en het koningschap van het Saksenland plaats. Maandag werd een zeer geslaagd kroningsbal gehouden, dinsdag vond een boerenbruiloft plaats en zaterdag d.a.v. werd een concours hippique gehouden.

oldenzaal

de zaak met meer
dan 50 toonkamers

Foto's könt nich kieken
(Mer oonze foto's mö'j bekieken)
fotohandel
't Kiekkeske

tricoleren
drymasteren
verven
Ootm.str. 47-49
Tel. 2091

Voor
een deskundig uitgewerkte

C.V.-installatie

E. HEIDEMANN & Zn
Boterstraat 15 Tel. 2077
OLDENZAAL

Voor spuitwerk aan Uw auto

ALBERT KIP

HEINKEL SPARTA

ANTOON HUTTEN

voor nijf spul en reparasie
DENEKAMPERSTR. 71 TEL. 2863

BERINI

ZUNDAPP

GESCHENKBON

Zoveel schitterende geschenken...
En evenzoveel verschillende smaken.
Geef een geschenkbbon.

Blij met een geschenkbbon

G. Morselt

ERRES PHILIPS
TELEVISIE
Ben Lansink
Deurningerstr. 6 Tel. 2981

Hoveling

v/h Oosterholt-Wiegerink
FORT-SCHOENEN: nog altijd de beste
kinder-jongensschoenen met 1/2 jaar garantie.

TELGENKAMP's

zaadhandel

Het adres voor tuin-, bloem-
en landbouwzaden, bestr.midd.
Molenstraat 6, telefoon 2958

COOP. ZUIVELFABRIEK
De Eendracht
ROSSUM

Het beste adres voor alle zuivelprodukten

- Denekamp -

om zijn natuurschoon, zijn beziens-
waardigheden, waaronder een natuur-
historisch museum, en zijn goede hotel-
accomodatie, zeer bekend als
VACANTIEOORD

biedt tevens gunstige gelegenheid voor
INDUSTRIEVESTIGING

Voordelig terrein, ruime arbeidsmarkt, bevolking
volkomen industrie-mindend. Inl. bij het Gem.huis.

DIVERSE PLAATSEN

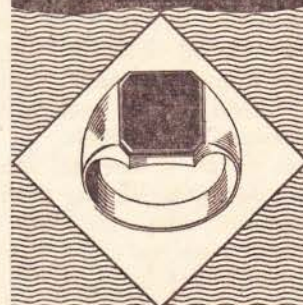
RUIM GESORTEERD IN
STEUN EN GEMAKSCHOENEN

Henny Hulshof

Luxe lederwaren

Ootmarsum, Grotestr. 28, Tel. 291

herenringen

G. Hofland
Mr. Horloger
Grotstr. 17 Denekamp

H. Haarhuis

Radio - Televisie
Ootmarsum

GAAS- EN HEKWERKEN

Harmonica-gaas, alle maatwijdten
en draaddikten, Gedrukt geweven
gaas, Golfgaas, Betonvoeten, Af-
rastering-palen:

RUEPERT

GAAS- EN HEKWERK N.V.
Willemsplein 72-78, Tel. 12537

Twents verhaal

verschijnt c.a. eind augustus

Hutten Toone

zoch ne broed

(door H. Klaassen)

Verkoopprijs f 1.25

Vooruitbestellingen:

bij de boekhandel en bij

Adm. Twentse Post, Beekstr. 5
HENGEL (TWENTE)

WEERWULVE

(vervolg van pag. 5)

De weerwolf hef vandaag an 'n dag in Twente nich völ bekeendheid meer. Ik heb in verschillende strekke naovraag daon, bi'j oole en bi'j jonge boeren, mer gen van allen kon mi'j iets vertellen aower disse deers, op eene oetzeudering nao. De meeste leu harn nog nooit van weerwulve heurd, tot ik nen ooln boer veun, nich wied van de greanze: Gerrat Smoets (ne zönnene van Proemen Diene) dent op 't Goaselt woont. 't Goaselt is 'n hoesnaam van de Smoetsen.

„Weerwulve?“, vreug Gerrat, doo ik hem vraogd har of e mijf wat aower disse deers vertellen kon; „weerwulve? Ja jong, wat za'k ow zeggen - dee gift jo nich meer in disse strekken! Dat is te zeggen, gung e vedan nao 'n zetje, ik heb ees eenmaal mien vaa der aower heuren kuiern. 't Is lang leen - laot ees zeen, ik bin non tachtig en 'k was zonnen jongen van 'n jaor of twaalme doot hee 's aoms op nen weenterdag der aower begun. 't Was meer gekkigheid, dat was 't. Mien moor meanen as dat ze boeten nen hoond heuren blöcken en dow zeg mien vaa zo: 't zal wal nen weerwolf wean, waarop, moo zea as dat e nich 'n duuwel verzeuken mocht.

Non was ik aait nog a ni'jplichtig en ik wol der meer van weten, gung Gerrat wieder. Vaa vertellen doo dat zien grovaa (non gaat ees anstaon, hoo lang dat al wal leen is) 't volgende har vertaald:

Der was op 'n maol nen boer, nen fleenken keerl al was e al in de vieftig, dent met 'n jonger vrouw-meanske was trouwd. Keender kwammen der nich, dat was niks weerd, har de vrouwe zeg en eeren man har der zik an 't leste bi'j neerleg.

De eerste tied gung allens good tusken dee beiden, mer nao 'n jaor of wat kwam der ne veraandering in de vrouwe. Ze gung der vake allenig op oet; as 't heutied was en 'n ieder wierig en neerig op 't laand was, kon zee opees zo bots zeggen: ik hebbe der gin los meer in. Ze smeeet dan de heuivoorke daal, spannen 'n broenen, den al-

lenig as riejpeerd gebroekt wör, in en ree vot. Nooit zea ze waorat ze hengung.

De boer zea de eerste tied nooit wat, mer an 't leste begun 't em te verveeln. Etten deet 't meanske haoste nich, praoten nog meender de leste tied en ze kon eern keerl mangs zo nieds ankieken, met zukke growwelike ogen, dat e der fenaolweg bange vuur wör. Mer - at ze dan wier vot was, dachen e wier bi'j zik zölms dat e nich zo slech aower ziene vrouw deanken mocht. 't Was nen vrommen keerl, dat was 't en hee mocht ziene vrouwe geern. Mer doat 't meanske non ieder bod vot leup en eeren man mer aait alleen leut, ook 's aoms vake, praoten e der ees met eer aower. Mer zee zea gen stom woord, keek em ees an met ogen, dee schenen te gleuien as van nen weeln hoond en - gung vot. Mer de boer leut 't der dit keer nich bi'j zitten. Hee gung eer achternao en zag nog net, hoo ze de weg of leup zo har, dat e eer haoste nich bi'j kon hooln.

't Was nen doonkern weenter-aomd en zodeunig mos de boer good oetkieken um eer nich kwiet te worn. Ze gung de kaante van 't daorp op. Waor zol ze toch hen willen?, dachen de boer. Hee keek verwoonderd op doat de vrouw - ankömmen bi'j de keerke - 't hekke van 'n keerkhof lös dee....!

Wat mocht ze daor zolate zeuken? Familie har ze der nich liggen, want ze kwam nich oet de buurte. Mer oonzen boer wol toch haor van 'n hoond hebben. Hee wochen efkes zodat ze em nich in de gaten har en doo ze 't hekke achter zik too har daon, zag e eer wier wieder gaon.

Hee der achteran, heel vuurzig-tig, met de kloompe in de haane. Doot e op 'n stillen keerkhof leup tusken al dee grafsteene in, wör 't den aans toch zo keunen keerl toch bange um 't herte....

Mer hee gung vedan, de vrouwe achternao. En hee zag, hoo dat ze op 't graf van Boon'n Bennaats of-gung, dent net den nommiddag begraamn was. Daor zat der eene en den leut op eer te wochen. Doot de boer neuger kwam, zag e dat 't nen hoond was. Mer 't mos jo wal nen hellenhoond wean, want ziene taane blikken wit in 'n deus-

tern en de ogen gleuien as veur. Ziene vrouwe gung op em of en - dreumen e of was 't toveri'je - hee wus 't nich meer, mer opees was ziene vrouwe vot en zatten der twee heune op 't graf!

De boer zag hoot ze 't graf lös-kraadden met eere peute en doo - 't groezeln em doot e 't zag - haaln ze 't liek van Bennaats oet de groond en begunnen der van te vretten. Doo wus e dat ziene vrouwe 'n verboond har met 'n duuwel en dat ze 's nachens - net as wat manleu - in ne wolf veranderen!

Zo veralttereerd at e was, wus e ook, dat e groot gevoor leup um verscheurd te worn duur dee twee wulve at hee zik leut zeen, mer daor kwam em zien geloof te hölpe. „In naam van God en allens wat heilig is: hooft op met dat goddeloze gedoo!“ schreeuwen e in den duustern nach. Doo vooln e ziene haane en bidden harop 'n Onze Vader.

Eers was 't efkes stille en doo heuren i'j 'n gegöl dat de leu tot wied in 'n umtrek 't heurd hebt. 'n Grootsten van de twee wulve leup wat e lopen kon en gen hef em wierzeen. Mer de kleanere wolf göln vedan, eers nog harre mer dan zachjes en truurig. De boer wus, dat dat ziene vrouwe mos wean. 't Deer kreup mer al vedan an ziene veute zodat 't den man grown. Mer opees begun 't te praoten en zea: „Vergeef mi'j, vergeef mi'j! A'j mi'j nich vergeeft bin 'k vuur eeuwig verleurn! Doo kwam 't gooie herte van 'n boer wier boamn, en hee zea: A'j mi'j beloamn könt da'j ow nooit wier met dit goddeloze gedoo ophooft, za'k 't vergetten, mer alleen um ow te redden.

Dat beloam de wolf of leewer zeg: de vrouwe, want näuw har ze eere belofte daon, of ze veraandern wier in 'n meanske. Ze veul eeren man um 'n haals en snikken: „Ik daanke ow hetlik! - Mer non mu'j gaon, want ik mut eers booten!

De boer leut zik aowerhaaln en gung naor 't hoes hen, trök zik oet en gung naor berre. Eers kon e nich slaopen; hee wochen mer op de vrouwe deet meer nich kwam en - der gung em zovölle duur de kop. Eandeliks sleup e in en wör

(zie volgende tekstpagina)

almelo

drogisterij – parfumerie
PRÜMERS

Bornsestraat 72 – Tel. 5650
Het huis voor geschenken

In vrogger dage daansen de leu op de dell' 'n veertoer. Weer völ later 'n zeuvenproonk. Rechtersvoort foxtrot, wals en cha cha cha in niejmoedse daansscholen:

Ans en Wim POLMAN
Ootmarsumsestraat 26 – Tel. 4880

Het Twentse Serviezenhuis

Heeringa & Co

Grotestr. 79, ALMELO
Nieuwstr. 36 Hengelo

Wedgwood, Spode,
Royal - Copenhagen

HOTEL-CAFÉ-RESTAURANT

de Mooie Vrouw

(TEVENS BENZINE-STATION)
Een van de oudste zaken in Twente
OOTMARSUMSESTRAAT 488 – ALMELO

Veur MEUBELS en allens, wat
er zo bieje komp kieken, naor:

TOON a.d. Tuinstraat

Tel. 3880

Landhuis' Grafisch Bedrijf
de drukker voor de tukker

■ VEEVOEDER
■ KUNSTMEST EN
■ LANDBOUW-
[BENODIGDHEDEN
in de beste kwaliteiten !!!

Door grote
omzet **A.B.T.B.**
lage prijzen bij **ALMELO**

Hotel Haarhuis Zenderen

In 't herte van Twente

Nutsspaarbank UW bank

Hoofdkantoor Almelo
WIERDENSESTRAAT 22

Bijkantoren te Almelo, Wierden,
Vriezenveen, Rijssen, Nijverdal en
Coevorden

Olympia

Tel- en Schrijfmachines
G. H. v. d. VEEN
ALMELO, Tel. 2666
HENGELO, Nieuwstr. 38, Tel. 3159

Fa. H. E. Rhebergen & zn.

Dames- en Herensalon

Parfumerie- en Toiletartikelen
Marktplein 18 Almelo tel. 4381

Coöperatie De Landbouwcoöperatie

is een bolwerk ter beveiliging
ter verdediging
ter bevordering
van de economische belangen
van de vrije zelfstandige onder-
nemers in de landbouw te weten
de Boeren.

COÖP. LANDBOUWERS-
BANK EN HANDELSVER.

Met onze mengvoeders altijd de
hoogste productie. Kunstmeststof-
fen; keuze uit vele soorten. Ruim
gesorteerd in vaste brandstoffen.

Bij ons is het rustig en voordelig
tanken voor brommers, auto's en
tractoren.

C.A. & V.V. BORNERBROEK

Aanbieding: ingebonden jaargang
TWENTSE POST 1962
f 5.-. (nieuw). Adm. Twentse Post

DIVERSE PLAATSEN

J. A. Lesscher & Zn.

SAASVELD – TELEFOON 238
Smederij en Reparatieinrichting - Expeditie

Handel in landbouwwerktuigen, melk-
machines, tractoren, bromfietsen enz.

N.S.U.

— Quickly —
reeds vanaf f 485.-.

Importeur: TAMI N.V. Delden

„de kop'ren smorre”

Twents ethoes in Maarkel
an de grote weg van Hengel naor Deamter
[Twentse specialiteiten]

Waarum ze bieje

«De Eendracht»

IN TUBBIGE

de botter, kees, pap en yoghurt haalt?

Umdat de produkten van
De Eendracht good bevaalt

Veur oew määolken etten
naor 't laandelik geleagen

rest. De Vucht

Deldenerbroek (Rijksw. : Almelo/Del-
den) Eig. : G. Grobbe

Coöp. Aan- en Verkoopver.
van de A.B.T.B.
DENEKAMP

Veevoeders - Kunstmest - Bestrijdings-
middelen - Land en Tuinbouw Art.

Alles he'w roem sorteerd
Briketten en koll'n veur 'n heerd
Toch bie'w helemaal nich duur
Betrouwbaar, vlug en sekuur.

't Allerfijnste product

COÖP. ZUIVELFABRIEK
EN MELKINRICHTING
„BORNE”

„Wee andern wil vangen,
mut zölf har lopen.”

WEERWULVE

(vervolg van pag. 11)

's aanderdaangs pas wakker, doo 't al volop lech was, vuur zowied 't lech kan worn de weenterdag. Eers wus e nich wat em den nach zo benöwd har en hee geleuven, dat allens ne dreum was wes. Hee richen zik 'n luk op mer de stie neugns em was leug. Ziene vrouwe was der nich en 't berre was ook nich beslaopen. Vol van 'n bang vuurgeveul stun e op en trök zik an. Doo heuren e dat er an de dure wör rammeld.

't Was de vealdwachter, den de boer zoonder umslag vertellen dat ziene vrouw dood was. Ze hadden eer 's morns vroe veunen in de bekke, deet naa hoge was deur al den reagen van de leste wekken. De boer heul zik vaste an 'n duurposten. Non wus e dat allens dus waar was van den nach.

Zo besleut 'n ooln Gerrat zien verhaal. Hee stoppen zik ne piepe, scheuf mi'j 'n tebakstoeten too en zea: Piept ook ees an. Dat deu'k, mer ik kon meuilik naolaoten eers nog te zeggen: Ze konnen vrogger toch mooie feubelkes oetdeanken."

Aldus de heer J. Wilmink over z'n ontmoeting met Gerrat Smoets. Merkwaardig in dit verhaal is, dat ook een vrouw de gedaante van een wolf blijkt aan te kunnen nemen. Maar misschien ook weer niet zo merkwaardig wanneer we het volgende lezen.

Uit de medische wereld kwam vorig jaar het verbazende geluid, dat het niet onmogelijk is, dat weerwolven - mensen in wolven gedaante - werkelijk hebben bestaan en mensen zijn geweest die aan een zeer zelden voorkomende bloedziekte leden. Het betreft hier de mening van een Britse arts, die 7 jan. 1963 in Londen verklaarde dat het bewijs voor zijn stelling ligt in de opmerkelijke overeenkomst tussen de symptomen van deze ziekte, congenitale porphyria, en de beschrijvingen van de weerwolven in de overgeleverde verhalen over deze wezens.

Dr. Leon Illis van het Guy's ziekenhuis in Londen heeft zijn be-

ENSCHEDÉ

EXPOSITIE GRUPPE A

Zaterdag 4 juli is de Gruppe A in gebouw Concordia begonnen met de tweede expositie in haar korte bestaan. Na Hagen (Duitsland) viel nu Enschede de eer te beurt kennis te maken met het werk van deze 5 jonge kunstenaars. De Gruppe A werd in dec. 1963 in Hagen opgericht door de huidige leden van de groep, die destijds allen in Hagen werkten. Doel? Geen ander dan om gemakkelijker en doelmatiger te kunnen exposeren. Want wie misschien mocht denken dat de GA een bepaalde richting of stroming vertegenwoordigt, vergist zich. Het werk verschilt onderling erg, zowel wat stijl als wat (helaas) kwaliteit betreft. Maar goed, we hebben die zaterdagmiddag (en met ons nog een kleine honderd mensen) de gelegenheid gehad het werk te bekijken.

En het moet gezegd worden dat het werk van de Enschedeër **Richard Hefti** de grootste verrassing was. Naast 6 fijne zwart-witte lijncomposities waren het toch zijn olieverschilderijen, die het pronkstuk waren van de expositie. Ingetogen, bijna klassieke kleuren met daarnaast een kalme, doch niettemin duidelijke compositie zorgden voor prachtig en volkomen aanvaardbaar werk.

Dieter Hieserler, geb. in München, thans werkzaam in Hagen, stelde enigszins teleur. Zijn werk

deed teveel aan een maniertje denken en kon dan ook niet voor de volle honderd procent boeien. De lino's van **Uwe Nickel**, geb. in Zoppot, werkt thans in Hagen, waren van een goed gehalte. Sterke, massieve lijnen en een goed, maar bescheiden kleurgebruik zorgden hier voor fijn werk.

De abstracten van **Manfred Köhler** (geb. Willingen, werkzaam in Hagen) waren aardig wat betreft de compositie. Alleen was het kleurgebruik te direkt, zodat het geheel een enigszins onvolwassen karakter kreeg.

Van **Nikolaus Erler** (geb. München, werkt thans in Hagen) was er goed fotowerk te zien, dat hij - door bepaalde technieken te gebruiken - tot een bijna abstracte, maar volkomen aanvaardbare voorstelling wist te voeren.

De Enschedeër **Wim Kamphuis**, wiens werk wij reeds van voorgaande exposities kenden, blijkt een nieuwe richting te zijn ingeslagen, en wel die van de Pop-art. Men kan er over discuten, maar wij moeten er nog aan wennen. Hadden wij het werk van Wim Kamphuis op andere exposities altijd kunnen bewonderen, hier stonden wij er enigszins aarzelend tegenover. In vergelijking met ander werk op Pop-art gebied was dit zeker niet geweldig, hoewel we ook niet van uitgesproken slecht kunnen spreken. Maar Kamphuis is in deze richting nog niet klaar. Al met al was deze expositie de moeite waard. **W. Oosterholt**

vindingen over de weerwolven neergelegd in een brief aan de Royal Society of Medicine.

Hij zegt dat een zo verspreid geloof in het bestaan van weerwolven ergens een grond moet hebben. Dit kan een verschijnsel zijn geweest waaromheen uit angst en bijgeloof een legende werd opgebouwd.

Porphyria is een ziekte, die onder meer wordt gekenmerkt door abnormale gevoeligheid voor zonlicht, roodbruine tanden en gezwellen, die 't gezicht en de handen in de loop der jaren mismaken. Deze en andere verschijnselen, aldus Illis, passen zeer goed

in de oude beschrijvingen over weerwolven.

„Het is niet onmogelijk," aldus Illis, „dat een dergelijk persoon wegens zijn gevoeligheid voor zonlicht en zijn mismaaktheid er de voorkeur aan gaf zich alleen 's nachts te vertonen. Ook is het mogelijk, dat de ongelukkige geestelijk niet geheel normaal was en zich vreemd gedroeg."

„In oude tijden werd dit nog eens geaccentueerd door de behandeling die hij van zijn mededorpeelingen ondervond, wier instincten de verschijning van de weerwolf toeschreven aan hekserij en duivelse bezetenheid," aldus dr. Illis.

Motel Gleunige Tuffeln - JAN KOLSTE - Enschedesestraat 205, Hengelo (O.)

Coöp. Boerenleenbank
DELLEN

Alle Bankzaken
SPOORSTRAAT 9 - TEL. 05407-437

Boerenboend in Boorn
Vanof 1896

De boeren van Hettum, Hassel, Zeondern
(en Boorn)
Bint a 60 jaar naor 'n Boend hen egaon.
Ook dee van Buur'n, Gammelke en Aozel
Tot an de wiedlôchtigsten oet Saasel.
Waarum z'oot Boorn 'tvoor én 'n kuunst-
[mest haalt?]
Umdat eer 'n BOEND zo goed bevaalt!!

C.L.V. LANDBOUWERSBELANG
Haaksbergen
C.L.O.-mengvoerders
Ruwvoerders
Brandstoffen

BOERENLEENBANK
Albergen

De SPAARBANK voor stad en land
Maak gebruik van lopende rekeningen
Alle inlichtingen aan de bank

Wiej helpt met an de
bleui en veuroetgang
van **MAARKEL**
met wiede omgeving

- Coöp. Boerenleenbank en
- Coöp. Landbouwvereniging

Makelaarskantoor

ROTTINK N.V.

Deldenerstraat 36-38, Telefoon 3041, Hengelo (O.)
VASTE GOEDEREN ♦ ASSURANTIËN ♦ HYPOTHEKEN

Spaar mee bij de Boerenleenbank

Boerenleenbank
Oldenzaal

de spaarbank voor iedereen
3-3 $\frac{3}{4}$ procent over al Uw
SPAARTEGOED
Telefoon 2580 — Giro 892439

Boerenleenbank

ROSSUM

verzorgt
alle
bankzaken

Telefoon: 05411/210

BOERENLEENBANK

— **LONNEKER** —

Bijkantoor Enschede: Fazantstraat 112
De Spaarbank Alle bankzaken
voor iedereen Telefoon 10223

E. J. Lantink

LANGESTRAAT 21 - 23, DELDEN
RADIO - TELEVISIE - ELECTRO
TECH. INSTALLATIE - BUREAU
WASMACHINES - VERLICHTING

BOERENLEENBANK

Weerselo

Verzorgt al uw bankzaken. Hoogste spaarrente

BOERENLEENBANK

Lattrop

Spaarbank — Alle Bankzaken

BOERENLEENBANK
DEURNINGEN

- Direkt opvraagbaar spaargeld
- Deposito spaargeld

SPAREN

**BIJ
DE**

Boerenleenbank
te
Ootmarsum

BOERENLEENBANK

Wegdam

Voor alle bankzaken, Voorschotten,
Credieten en lopend rekeningverkeer.

Boerenleenbank
Denekamp

de spaarbank
voor het platteland

BOERENLEENBANK

Saasveld

Hoogste spaarrente, Voordelige voorschot- en
credietleningen. Verzorgt al Uw Bankzaken.

Boerenleenbank De Lutte
MET KANTOREN TE DE LUTTE
OVERDINKEL, GLANERBRUG
Hoge rente voor al Uw ingelegde spaar-
gelden. Lage hyp.- en voorschot-rente

BOERENLEENBANK

Bornerbroek

- De SPAARBANK
- verder alle
- voor iedereen BANKZAKEN

ALMAN is 't hier met ees
vuur goo botter en goo kees
Coöperatieve Zuivelfabriek
Concordia-Bornerbroek

Hoogste rente over Uw spaartegoed

HUUR NU EEN BOILER

In deze tijd nu alles duurder wordt, is de prijs van de nachstroom met 13 procent verlaagd (per 1 juli 1964).

Per kWh betaalt u nu nog slechts $3\frac{1}{4}$ cent (voorheen $3\frac{3}{4}$ cent).

Het bereiden van heet water wordt dan nòg voordeliger.

50 liter boiler met beveiliging en keukenmengkraan f 2.65 p. maand

80 liter boiler met beveiliging en keukenmengkraan f 3.25 p. maand

120 liter boiler met beveiliging en keukenmengkraan f 4.25 p. maand

Voor de aansluitkosten van het heetwaterreservoir keren wij u een bedrag van f 50.— uit, dat in de huur wordt verrekend.

Extra voordeel: als u een boiler neemt, wordt een dubbeltariefmeter met klok of relais geplaatst, die van 23 tot 7 uur de gehele huisinstallatie overschakelt op de goedkope nachstroom.

Dit betekent dat u gedurende de nachturen, voor àlle stroom die u in de huishouding gebruikt vanaf 1 juli 1964 $3\frac{1}{4}$ cent per kWh betaalt!

Inlichtingen: toonzaal Electra, Nieuwstraat 39, Hengelo. tel. 05400-13561

Prijswijziging voorbehouden.

N.V. Electriciteits-Maatschappij IJsselcentrale

FORMELTA

de ideale koffiemelk

Verkrijgbaar in flessen van 230 en 400 gram

Verkoopkantoor „MULTIFARM“ Boekelo

N.V. Aanneming-Mij. vh.

H. W. TE PAS

Enschede

Burgerlijke en Utiliteitsbouw
Gewapend Betonbouw
Grond- Water- en Wegenbouw

Doe het zelf

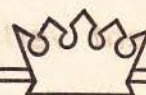
Wij leveren hiervoor P.V.C. vloer- en wandtegels (reeds vanaf fl 5.80 p. m²), plakplastics, mozaiek, lijmen, beits etc.

VLOERENBEDRIJF

F. Boerkamp

Jos. Haydnlaan 60 - Tel. 14064
Hengelo (O.)

**GOED HUISHOUDEN
MET
JORZOLINO
HUISHOUDGOED**

KONINKLIJKE TEXTIELFABRIEKEN

JORDAAN - TER WEEME N.V.

HAAKSBERGEN

ERICA-SERVICE

Doe het zelf en maak van Uw tuin een LUSTHOF. Kosteloos maakt ERICA voor U een grondplan. Vraagt inlichtingen:

ERICA**siertuincentrum**

BORNE, direct achter het station.
De mooiste kwekerijen in Twente.

Tukkers... mag ik effen 't woord?
Smiet oew geeld nich sover boord
Tukkers... a'k oe raon mag... spoort!
Geo'j daor almaal met akkoord?

Bring dan

oew geeld

naor de

Nutsspaorbaank

Now 3½ pct rente

NUTSSPAORBAANK

Drienerstraote 43 - HENGEL

Henny J. v. Egteren

C.F. Klaarstr. 18a - Tel. 2365 - Enschede

Lid van de Selectiegroep van
Nederlandse Dameskappers

Gedipl. Dames- en Herenkapper
Manicure - Pedicure
Schoonheidsspecialist
Medisch gedipl. Haarkundige

**GENTLEROY
VOOR
VRIJETIJD-
KLEDING**

KONINKLIJKE TEXTIELFABRIEKEN
GEBR. VAN HECK N.V. ENSCHEDE.

DRI-SIL SILICONE

VéGé

voor **U** levensmiddelen

guller met zegels.. guller met guldens

Op VéGé-artikelen steeds
10 0/0 kort. in geldzegels

HET SPEELGOEDPALEIS

Teutelink

Enschedesestr. 22, Hengelo

**Coop. „De Landbouw“ W.A.
GOOR**

Het adres voor:

Mengvoeders onder C.L.O.-
contrôle, Meststoffen, Brand-
stoffen, Bestrijdingsmiddelen,
Kruidenierswaren, Landbouw-
werkzaamheden enz.